

DZIENNIK BYDGOSKI

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.
Do „Dziennika“ dołącza się co tydzień „SPORT POMORSKI“.
Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 5—6 po południu.
Redaktor naczelny przyjmuje od godziny 11—12 przed południem.
Rekopisów niezamówionych nie zwraca się.
Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 30.
Filje: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 2 — w Toruniu, ul. Mostowa 17
w Grudziądzu, ul. Grobłowa 5.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agencjach 275 zł. miesięcznie,
825 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.11 zł. miesięcznie, 9.33 zł. kwartalnie.
Pod opaską: w Polsce 5.00 zł., do Gdańska 4.00 guld.,
do Niemiec 4.00 mk., do Francji i Ameryki 7.50 zł. miesięcznie.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie
strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma,
a abonenci niemają prawa do odszkodowania.

Telefony: Redakcja 326, Naczelny redaktor 316, Administracja 315, Buchalterja 1374. — Filie: Bydgoszcz 1299, Toruń 800, Grudziądz 294.

Numer 81.

BYDGOSZCZ, piątek dnia 6 kwietnia 1928 r.

Rok XXII.

Co się dzieje w Gdańsku?

W związku z sensacyjną wiadomością „Gazety Gdańskiej” (o szpiegostwie w Dyrekcji Kolei), którą powtórzyliśmy w ubiegłym tygodniu, otrzymujemy od jednego z naszych starych i wiernych zwolenników w Gdańsku następujące uwagi:

Informacja „Gazety Gdańskiej”, choć uderzyła jak piorun w koła zainteresowane i wśród nich wywołała oburzenie, protesty i zaprzeczenia, wśród Polonii tutejszej bynajmniej nie wywołała zdziwienia. Rzecz ma się wręcz przeciwnie. Ludność polska wolnego miasta Gdańska posadzała prasę polską, że z rozmysłem przemilcza pewne sprawy w urzędach polskich, znajdujących się na gruncie gdańskim. A spraw tych, które bynajmniej nie podnoszą powagi tych urzędów i osłabiają autorytet Polski, jest bardzo wiele. Krążą na ten temat pogłoski wprost dzikie, którym trudno dać wiarę, a którym jednak ludzie wierzą. To też podanie przez „Gazetę Gdańską” pewnych nieprzyjemnych dla Dyrekcji Kolei szczegółów powitane zostało z uczuciem ulgi i zadowolenia jako dowód, że prasa jednak nie ulega wpływowi postronnym, lecz spełnia swój obowiązek, który czasem bardzo przykry być może.

Wiem, że wiadomość „Gazety Gdańskiej” wywołała piorunujące wrażenie, zwłaszcza na prezesa Dyrekcji p. Czarnowskiego, którego uczciwość nie ulega wątpliwości i którego dobrej woli nikt nie przeczy. Jest jednak faktem, że w jego otoczeniu i poza jego plecami dzieją się rzeczy niesamowite — ze szkodą dla Polski, a ku wielkiemu zgorznięciu ludności zasiedziałej.

Kłeska przy wyborach do sejmu gdańskiego w dużym stopniu jest tych ujemnych objawów następstwem. Poważną winę ma tu Generalny Komisarjat z p. ministrem Strasburgerem na czele, który — zamiast czuwać nad tem, aby nasze urzędy na tak drażliwym terenie stały na wysokim poziomie, miesza się do nieswoich spraw i popiera warcholów za pieniądze skarbu polskiego. W ostatnim czasie widocznie i w Warszawie poznali się na tej szkolnej robocie, bo usunięcie ludzi takich jak pp. radca Zaleski (przechrzczony żyd) i radca Wołowski świadczy o tem dość wyraźnie. Nowi ludzie w komisarjacie okazują dużo dobrej woli i zrozumienia zabagnionej sytuacji. Może oni przyczynią się do wyjaśnienia wielu niepokojących ludność pogłosek i postarają się o usunięcie ludzi nieodpowiednich, sprowadzonych z daleka — z krzywdą rodowitych Pomorzian.

Dla ułatwienia im tego zadania stawiam następujące pytania pod adresem zainteresowanych władz:

1. Czy prawdą jest, że w Dyrekcji Kolei Państwowych w Gdańsku zginęły ważne dokumenty i że w ślad

za tem „zaginał” także pewien urzędnik?

2. Czy prawdą jest, że w Dyrekcji K. P. w Gdańsku roi się od żydów, Ukraińców i innych ludzi niepewnego pochodzenia, na których Polska polegać nie może? Ludzie ci systematycznie odsuwają rodowitych Pomorzian od „wtargnięcia” do wyższych stanowisk — ze szkodą dla idei państwowej na Pomorzu.

3. Czy prawdą jest, że były wiceprezes Dyrekcji K. P. w Gdańsku p. Jędrkiewicz otrzymał ważne informacje o pewnym urzędniku, działającym podobno na szkodę Polski i czemu z nich nie zrobił użytku? Nadmieniam przytem, że uczciwość p. Jędrkiewicza nie poddaję w wątpliwość.

4. Czy prawdą jest, że znany z przychylności dla bolszewizmu żyd Raksin z Warszawy jest wciąż jeszcze generalnym dostawcą Dyrekcji K. P. w Gdańsku?

***
Nie mamy nadziei, żeby zainteresowane władze same dały nam wyczerpujące wyjaśnienie. Wobec tego apelujemy do władz centralnych w Warszawie, aby nareszcie raz zbadały gruntownie stosunki w Gdańsku. Ostrzegamy je jednak, aby nie polegały na dotychczasowych informatorach, ale zalecamy im bezpośrednio zetknięcie się z ludnością polską Gdańska przy pomocy tych ludzi z Gen. Komisarjatu, o których mamy powod sądzić, że pragną uczciwie Polsce służyć.

Nie wątpimy, że wyjdą wtedy na jaw rzeczy, o których władzom centralnym się nie śniło.

Protest przeciw gwałtom niemieckim na Śląsku Opolskim

postów polskich w sejmiku prowincjonalnym.

Bytom, 5 4. (tel. wł.) Na odbywającym się tu sejmiku prowincji górnośląskiej posłowie Polacy poruszyli sprawę napadów na zebrania polskie, które w ostatnich dniach miały miejsce w Rozbarku i pod Opolem. Najostrzej potępił te wypadki niesłychanego teroru

poseł Pawlita. W odpowiedzi starosta kajowy, p. Piontek, chwalił postępowanie władz niemieckich wobec teroru. (!) — Znamieniem jest, że poseł dr. Michałek nie mógł wziąć udziału w obradach z powodu pokaleczeń odniesionych na wieczornicy w Rozbarku.

Aferzyści francuscy chcą nas uszczęśliwić ruletką.

Warszawa, 5 4. (Tel. wł.) Do ministerstwa spraw wewnętrznych wpłynęła oferta kapitalistów francuskich, proponująca utworzenie wielkich domów gry w polskich miejscowościach

uzdrowiskowych, a w pierwszym rzędzie w Krynicy. Podobno odpowiednie czynniki noszą się z zamiarem odrzucenia inicjatywy.

Min. Zaleski pojedzie do Rzymu.

Rzym, 5 4. (tel. wł.) W miarodajnych kołach włoskich potwierdzają wiadomość, że min. Zaleski wyraził chęć odwiedzenia osobiście Mussoliniego. Przybędzie on do Rzymu zaraz po Wielkanocy.

W tychże kołach zapewniają, że wizyta ministra, który był b. ceniony podczas swego pobytu w Rzymie, będzie zapewne b. pożądana dla narodu włoskiego.

Zbliżenie Piłsudskiego do Daszyńskiego jest zapowiedzią uzdrowienia stosunków sejmowych.

Warszawa, 5 4. (AW.) Dzienniki zbliżone do rządu komentują wczorajszą wizytę premiera Piłsudskiego u marszałka Sejmu, jako dowód nawiązania normalnych stosunków pomiędzy rządem a sejmem. Pisma te uzupełniają informacje wczorajsze o konferencji marszałka Daszyńskiego z premierem Piłsudskim, przytaczając zapowiedź premiera Piłsudskiego brania udziału w pracach komisji budżetowej.

Warszawa, 5 4. (AW.) W dniu wczorajszym marszałek Piłsudski odbył półgodzinną konferencję z prezesem komisji budżetowej pos. Byrką. Na konferencji, która odbyła się w Belwederze, ustalono niektóre szczegóły prac komisji budżetowej. Pierwsze posiedzenie komisji budżetowej odbędzie się po ferjach świątecznych dnia 19 bm.

Komisja budżetowa Sejmu.

Warszawa, 3 kwietnia.

Mimo tego, że Sejm rozpoczął już w sobotę ferie świąteczne, komisja budżetowa przystąpiła do obrad nad preliminarzem budżetowym na r. 1928-29. Obrady, którym przewodniczy p. poseł Byrka, toczyły się wczoraj i dziś. Atmosfera panowała spokojna, posłowie okazali dużą wstrzeźliwość w krytyce poszczególnych pozycji budżetowych dając przez to dowód chęci współpracy z rządem nad rozwiązaniem trudności budżetowych. Dużą niespodzianką, choć mało radosną, było przemówienie głównego referenta budżetu p. posła Krzyżanowskiego, który przewiduje, że wydatki państwa będą o 140 mil. zł. większe, niż to przewidziano w projekcie budżetu, czyli, że należy znaleźć pokrycie 140 milionowego niedoboru. P. referent zapowiada konieczność podjęcia niektórych podatków bezpośrednich, jak wprowadzenie stałego podatku majątkowego i nieruchomości i in. Oświadczył się natomiast p. Krzyżanowski za redukcją podatku obrotowego względnie za jego reformą. Zapowiedź

nowych obciążeń podatkowych spotka się w społeczeństwie ze zrozumiałą niechęcią wobec tego, że już dzisiejsze podatki z trudem mogą być płacone. Przed wyborami wszystkie stronictwa obiecywały raczej obniżenie podatków wobec czego trudno im będzie nakładać na ludność nowe ciężary. Liczyć się jednak trzeba z podwyższeniem podatków, bo rząd zapewne zrobi wszystko, by dla tej sprawy zyskać w Sejmie potrzebną większość. Nałożenie nowych obciążeń podatkowych nie da jednak efektu, jeśli nie nastąpi taka poprawa położenia gospodarczego, by ludność była w możności opłacać podwyższone daniny.

Komisja budżetowa rzekła się dyskusji generalnej, a przystąpiła do przedyskutowania poszczególnych działów budżetu. Na wczorajszym i dzisiejszym posiedzeniu załatwiono rubryki: Prezydent Rzeczypospolitej, Rada ministrów, Trybunał administracyjny i Najwyższa Izba Kontroli państwowej. Dłuższą dyskusję wywołała sprawa kredytów na Trybunał administracyjny. Szereg posłów żalił się, że Trybunał wskutek niedostatecznej liczby sędziów, działa zbyt powoli, a wyroki jego zapadają dopiero po upływie szeregu miesięcy. Poseł Bitner (Ch. D.) postawił wniosek o powiększenie liczby sędziów Trybunału Administracyjnego, by w ten sposób przyspieszyć wymiar sprawiedliwości. Wniosek ten jednak w głosowaniu upadł. Przeszedł natomiast wniosek, poparty również przez Ch. D. o skreślenie kredytów na wydawnictwo pism urzędowych „Gazeta Lwowska” i „Gazeta Poznańska i Pomorska”. Większość komisji uznała wydawanie tych pism za zbędne. W dyskusji nad tą sprawą wypowiedziano również słowa ostrej krytyki na działalność rządowej Polskiej Agencji Telegraficznej (PAT), żaląc się na stronniczość tej instytucji państwowej. Poruszono także sprawę subwencjonowania różnych pism półrządowych. Przedstawiciele rządu bronili się przed stawianymi zarzutami, oświadczając m. i., że rząd pismom prywatnym nie udziela subwencji. Zachodzi jednak pytanie: Kto pokrywa niedobory „Głosu Prawdy”, „Epoki” itp. wydawnictw? Odpowiedź na to pytanie powinna być dana wobec tego, że cała niezależna opinia publiczna podejrzewa, że prasa półrządowa czerpie fundusze z kas rządowych.

Po uchwaleniu wymienionych działów budżetu komisja budżetowa odroczyła obrady do 18 bm.

Zabrzeski.

BANK M. STADTHAGEN, Tow. Akc., BYDGOSZCZ

Stan czynny

Bilans na dzień 31 grudnia 1927 roku

Stan bierny

Gotówka	208.633,41
Pozostałość w Banku Polskim	88.600,10
Pozostałość w P. K. O.	70.812,97
Watyły obce	368.046,48
Weksle	62.839,21
Weksle w redyskoncie	880.419,70
Papiery wartościowe	1.552.732,05
Udziały	75.518,73
Banki	733.172,49
Rozliczenia z oddziałem	375.571,20
Dłużnicy w rachunku bieżącym	177.568,40
Dłużnicy za gwarancje	2.618.966,33
Nieruchomości	602.281,49
Hipoteki	409.638,45
Inwentarz	4.429,83
Inkaso	26.834,44
Suma	5.733.005,26

Kapitał akcyjny	1.000.000,—
Kapitał rezerwowy	66.112,28
Fundusz amortyzacyjny	11.738,61
Fundusz zapomogowy dla pracowników	4.866,78
Redyskont weksli	1.552.732,05
Wierzyciele:	
a) Banki	605.022,23
b) Kredyty term. naszych klientów u osób trzecich	477.565,—
c) Wkłady:	
1. płatne a vista	480.174,03
2. płatne po 1 mies.	458.211,19
3. płatne po 3 mies. i ponadto	194.551,58
d) Inni wierzyciele	1.132.926,80
Pożyczka długoterminowa	1.382.081,03
Rozliczenia z oddziałem	
Wierzyciele za gwarancje	602.281,49
Wierzyciele hipoteczni	57.708,82
Niepodjęta dywidenda	431,64
Różni za inkaso	687.871,23
Zysk	149.910,79
Suma	5.733.005,26

Rachunek strat i zysków.

Koszty handlowe:	243.452,50
Pensje	24.199,46
Świadczenia socjalne	45.578,53
Podatki	107.949,54
Wydatki rzeczowe i inne	149.910,79
Zysk, który proponuje się podzielić:	
Odpis 20% na nieruchomości	8.192,77
Odpis 10% na inwentarz	2.683,44
10% na kapitał rezerwowy	10.876,21
40% dywidendy na zł 1.000 000,—	139.034,58
15% do kapitału rezerwowego z nadwyżki pozostałego zysku zł 45.131,12 ponad 8% kapitału akcyjnego	13.903,46
10% tantiemy dla Rady Nadzorczej w myśl § 23 statutu	125.131,12
20% superdywidendy	40.000,—
Pozostałość na fundusz rezerwowy	85.131,12
	6.769,67
	78.361,45
	7.836,15
	20.000,00
	27.836,15
	50.525,30
Suma	571.090,82

Zysk na papierach wartościowych, udziałach, dewizach etc.	257.152,11
Procenty i prowizje	318.938,71
Suma	571.090,82

Uchwalona dywidenda w wysokości 60% t. j. 6 zł od akcji nom. zł 100, płatną jest w kasach naszego Banku w Bydgoszczy oraz w filii naszej w Berlinie N. W. 7, Charlottenstrasse 42/43 za przedłożeniem odpowiedniego kuponu za 1927 rok.

Do Rady Nadzorczej zostali wybrani p. Jan Maciaszek z Bydgoszczy ponownie oraz na miejsce s. p. starosty m. Bydgoszczy St. Niesiołowski Naczelnym Dyrektorem p. Janusz Czarniński, Prezydent Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu i na miejsce p. barona J. Bethmann-Hollwega z Runowa posiedzieli Hans Ramm, Falmierowo. (8724)

Rada Nadzorcza: Jan Maciaszek, przewodniczący. **Zarząd:** Karol Bauer, Antoni Pampuch.

Otworzyłem 8507
kancelarię adwokacką
w Bydgoszczy przy ul. Jagiellońskiej 14 (naprzeciw Teatru Miejskiego) telefon 15-84.
Karol Kluger, adwokat.

Firma **J. KULPIŃSKI** nast. **Z. NIEMAN** przyjmuje zamówienia i poleca na święta znane z swej dobroci:
forty, mazurki, babki, placki struclę: makowe, masowe, maslane jak również dobre pieczywo
Codziennie świeży towar po cenach przystępnych.
Z poważaniem
Zygmunt Niemann
Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 5 (róg Pomorskiej). (4710)

PIEKARNIA-CUKIERNIA
Niniejszem donoszę uprzejmie Szan. Klienteli, iż z dniem 1 kwietnia 1928 nabyłem
piekarnię z cukiernią
od p. Jana Kulpińskiego.
Staraniem moim będzie, Szanowną Kliencję zadowolić dobrowym towarem po przystępnych cenach. (4708)
Polecając się łask. względom, kreślę się z poważaniem
Zygmunt Nieman
Bydgoszcz, ul. Śniadeckich 5 (róg Pomorskiej).

ST. KNYCIŃSKI
BYDGOSZCZ, Stary Rynek 27
zegarki, zegary, budziki, biżuterja (7098)
Specjalność:
Obrączki ślubne.

Kapelusze
modne — tanio
The Gentleman
Bydgoszcz (8031)
ul. Mostowa nr. 3.

LETNISKA
1—2 pokoi **poszukuje** właściciel fabryki na czas miesięcy letnich w leśniczówce, na majątku ziemskim lub młyńskim. Łóżka i pościelę w razie potrzeby własne. Oferty proszę kierować do Dziennika Bydgoskiego pod „Letnisko“. (8731)

Mączka Homosan
odżywcza
jest najlepszym środkiem odżywczym dla niemowląt i dzieci.
Do nabycia w aptekach i drogerjach.

Pończochy
damskie — tanio
The Gentleman
Bydgoszcz (8030)
ul. Mostowa nr. 3.

DROBNE OGŁOSZENIA
Napisowy wiersz tłusty 20 groszy, każde dalsze słowo 10 groszy. 5 cyfr = 1 słowo — i, w, z, a = każde stanowi słowo.
Dla poszukujących posady 20% zniżki. — Drobnę ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9 przed południem.

POLECENIA
Kiełbasy
małopolskie, krakowskie wyborowe na święta poleca Czesław Piltz, Plac Teatralny 18. 8613

Bazar obuwia
jest najtańszym źródłem zakupu obuwia własnego wyrobu na miasto i okolicę. Przyjmuje zamówienia na miarę i reperacje. Jan Myszkowski Bydg. Stary Rynek 20. 8568

Strzelnica
a la hotel, restauracja, kolonjalka, piekarnia wszystko z kompletnym urządzeniem ogród, sala do zabaw wszystko w pełnym biegu dobrze prosperująca, a na życzenie mogą być interesa oddane. Jedynie z powodu stosunków rodzinnych sprzedaje za 45.000. Wpłata według umowy. Zgłosz. spieszne do biura Pogoń Bydgoszcz Dworcowa 80, tel. 1815. Znaczek na odpowiedź.

KUPNA
Dębowe drzewo
łupane na beczki 135 do 150 litrowe kupuje Antoni Piliński, Fabryka muczard i octu, Bydgoszcz, Nowy Rynek 9. Tel. 407. 8732

POSADY WOLNE
Lekka
pracą piśmienną w domu umożliwiamy 40 zł zarobku tygodniowo. — Założyć 2 zł 50 znaczkami na materiał i informacje „Rowax“, Katowice I. (8095)

Ucznia
(do 18 lat) do składu (biura) rowerów, instrumentów muzycznych i artykułów sportowych przyjemie zaraz Kiełpiński, Bydgoszcz, Grunwaldzka 146. (8764)

Duet damski
skrzypaczka i pianistka poszukuje posady. Oferty B. Jankowska, Poznań, ul. Dąbrowskiego 59. 4648

Na Paschu
Kuliczy Pascha specjalność poleca Cukiernia Europejska, Gdańska 133. 4653

SPRZEDAŻE
Majątek
pszenno-buraczanej ziemi 230 mórg wtem 20 łąki, budynki maszynowe, ogród owocowy, 8 koni, 20 bydła, świnię i drób, martwy kompletny, przy szosie, prywatne, obsiane pszenicą, koniczyną, żytem. 100.000 zł. wraz z hipoteką, wpłaty 70.000 i wiele innych poleca biuro „Pogoń“ Dworcowa 80 tel. 1815, znaczek na odpowiedź.

Dom
piętrowy narożnikowy ze składem kolonialnym i papieru, 4 pokoje i kuchnia, w dobrym położeniu w rynku na sprzedaż lub zamienie na gospodarstwo małe. Oferty do agencji Dzień. Bydg. w Szublinie pod „T. 12“. 8621

Kupuje
stale i płacę najwyższe ceny gotówką każdego rodzaju meble używane, kompletne pokoje, sypialki, bufety, regały do książek, dywany, biurka, antyki, maszyny do szycia, pierzyny. Jakubowski, Okole, Jasna 9, tylny dom parter lewo. 8708

Potrzebny
pomocnik fryzjerski. Sienkiewicza 54. (8596)

POSADY POSZUKUJĄ
Leśnik
żonaty wolny od służby wojskowej z ukończoną 4 letnią praktyką, dzielny i energiczny poszukuje zaraz prywatnej posady w leśnictwie lub na majątku jako strzelec, topiciel drapieżników lub t. p. Łask. oferty do Dzień. Bydg. pod „Miody 22“. (8511)

Dzierżawy
Poszukuje się dzierżawy szopy wzgl. opuszczonego budynku poza obrębem miasta. Łaskawe of. pod „Nr. 97“ do „PAR“ Dworcowa 72. 8585

Meble
wszelkiego rodzaju, solidnego wykonania: kompletne sypialnie, jadalnie, kuchnie oraz pojedyncze szafy, stoły, łóżka, krzesła, kanapy, leżanki na najkorzystniejszych warunkach poleca Andrzej Nowak, Podgórna 28, róg Wełniany Rynek. (6230)

Dom
pięt. part. na sprzedaż Ks. Skorupki 97. 8756

Planino
tanie sprzedam. Koerdt, Król. Jadwigi 4b, parter lewo. 4608

LEKCJE
Lekcje.
4 miesięczny kurs handlowy rozpoczął się 1-go marca r. b. Zapisy przyjmuje jeszcze Dyrekcja przy ul. Chrobrego 7. 5494

Służąca
z dobrem gotowaniem i praniem potrzeba. Szulcowa, Gdańska 43. 4728

Panienci
lepszej do lekkiej pracy poszukuje Kino Krystal. 3-5. 4711

Rzeźnictwo
z pomieszczeniem w najlepszym położeniu natchemias do wydzierżawienia. Marjan Łytkowski, Cekcyn pow. Tuchola. 8617

